

Hoitajilla on oltava mahdollisuus ilmoittaa vanhustenhoidon epäkohdista – ilman pelkoa

Keskustelu vanhustenhoidon tilasta kääntyy helposti siihen, että hoitajia syytetään huonosta hoidosta. Hoitajilla on velvollisuus kertoa epäkohdista, jotka estävät hyvän hoidon toteuttamisen. Kun he näin tekevät, syyttävä katse kääntyy helposti hoitajien suuntaan. Myös työnantaja saattaa pelotella epäkohtien esiin nostajaa. Pitäisikö vaieta ongelmista ja unohtaa asiakaslähtöisyys ja eettisyys?

Tuottavuus- ja tehokkuusvaatimukset vievät resursseja pois arjen hoitotyöstä. Toimintakulttuuri muuttuu kokonaisvaltaisesta hoidosta välttämättömien perustarpeiden tyydyttämiseen. Niukoilla resursseilla joudutaan toteuttamaan hoitoa, joka ei tue arvokasta vanhuutta. Asiakkaiden lisäksi myös työntekijät kärsivät nykytilanteesta.

Omavalvontaa on hehkutettu lähellä asiakasta tapahtuvana palveluiden laadun takaajana. Sen on tarkoitus olla työkalu, jonka avulla voidaan kehittää ja seurata palvelujen laatua toimintayksiköiden päivittäisessä työssä. Omavalvonnan perusidea on hyvä. Toimintayksikölle on laadittu kirjallinen omavalvontasuunnitelma, jonka avulla asiakkaan palveluissa esiintyvät epäkohdat tunnistetaan, ehkäistään ja korjataan lähellä asiakasta. Omavalvonta on riskienhallintaa, jossa palvelua arvioidaan jatkuvasti laadun ja asiakasturvallisuuden näkökulmasta.

Omavalvonnassa korostuu palveluntuottajien oma vastuu toiminnan asianmukaisuudesta, hyvästä laadusta sekä asiakas- ja potilasturvallisuudesta. Omavalvontasuunnitelma tehdään yhteistyössä henkilöstön, asiakkaiden ja työnantajan kanssa. Yhdessä tehty suunnitelma sitouttaa kaikki laadukkaaseen toimintaan ja palveluiden jatkuvaan valvontaan ja kehittämiseen.

Omavalvontasuunnitelman pitää olla kaikkien saatavilla ja julkisesti nähtävänä. Se on kuvaus yksikön toiminnasta. Suunnitelma kertoo myös sen, miten yksikössä toimitaan, kun turvallisuus uhkaa vaarantua tai palvelun laatu ei ole hyvää. Omavalvonnan tavoitteena on, että henkilökunta arvioi koko ajan omaa toimintaansa, kuulee asiakkaita ja omaisia laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyvissä asioissa sekä ottaa asiakaspalautteen huomioon toiminnan kehittämisessä. Omavalvonta edellyttää työnantajalta riittävien resurssien turvaamista laadun ja turvallisuuden takaamiseksi.

Valvonnalla pitäisi voida vaatia välittömiä toimenpiteitä epäkohtien ratkaisemiseksi. Omavalvonnan idea nopean reagoinnin näkökulmasta on loistava. Omavalvonta kuitenkin olettaa, että kaikkien palveluntuottajien aito intressi on hyvän hoidon tuottaminen. Näin ei kuitenkaan ole.

Omavalvonnassa pahimmillaan pukki vartioi kaalimaata.

Silja Paavola
puheenjohtaja
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer